

Milan Krkobabić: Mladi se vraćaju na selo, ne samo u poljoprivredu (FOTO)

Autor: Georgi Mitev Šantek

Projekat "Kuće za mlade" nastavio je i u 2024. da žanje uspehe. Šta se u borbi za oživljanje sela sprema za 2025. godinu 24sedam je pitao ministra Milana Krkobabića

Copyright Ministarstvo za brigu o selu/Milan Obradović

Ministarstvo za brigu o selu je u javnosti prepoznatljivo po projektu „**Kuća na selu** za mlade“. Kako je prošao taj projekat u 2024?

Ministar Krkobabić: Pravi primer, i ujedno odgovor na Vaše pitanje, je 16.000 žena, muškaraca i dece, ti **mladi ljudi koji su stekli svoje nove domove**, useljavajući se u 3.520 kuća u selima Srbije. Skučili se mladi ljudi od Sombora do Medveđe i od Bajine Bašte do Golupca... Samo u prošlog godini oživelo je 870 napuštenih seoskih kuća širom Srbije.

Kakva je struktura tih novih mladih ljudi na selu?

Ministar Krkobabić: Kada su u pitanju novi stanari seoskih kuća, poseban optimizam izvire iz podatka da je reč o izuzetno mladim ljudima, čija prosečna životna doba ne prelazi 30 godina! Trećina je prešla iz grada u selo, a čak 90 odsto tih mladih ljudi ima visoko obrazovanje. Počelo je i uzelo maha osamostaljivanje mladih. Sela Srbije čekaju mlade ljude. Samo sa njima imaju šansu da opstanu! Posebno ističem da ulaganje u mlade ljude nije kampanja, već strateško opredeljenje Srbije!

Ovoliko veliki interesovanje zahteva i veći budžet. Koliko ste planirali za 2025?

Ministar Krkobabić: U odgovoru na drugi deo Vašeg pitanja sa umerenim zadovoljstvom (jer uvek težim boljem) mogu da kažem da zainteresovanost mladih za kuće na selu raste iz godine u godinu. Taj program ima budućnost. Taj i svi drugi programi Ministarstva za brigu o selu imaju nepodeljenu podršku društva, posebno Srpske pravoslavne crkve i drugih vrednih zajednica, kao i Akademijskog odbora za selo SANU na čelu s akademikom Draganom Škorićem. A realna i dosledna podrška dolazi od vrha države, od predsednika

Republike Srbije Aleksandra Vučića koji je poručio: "Koliko god bude interesovanja mladih ljudi, država će izdvajati sredstva za te namene!" Za sledeću 2025. godinu planirali smo 750 miliona dinara. Taj iznos, naravno, može da bude i veći.

Pored obezbeđivanja mesta za život, Ministarstvo se bavi i oživljavanjem poslova ili proširivanjem palete mogućnosti da se povratnici na selu bave i nečim drugim. Koliko je **preduzetnika i zanatlija** „napravilo“ Ministarstvo, kakav je odziv i u kojim oblastima je najveći. Da li su mladi dovoljno upoznati sa idejom da na selu ne mora samo da se „bavi zemljom“?

Ministar Krkobabić: Mladi ljudi su svojim širokim poslovnim interesovanjem pokazali da je selo više od poljoprivrede i kako Vi primećujete, ne moraju da se bave isključivo obradom zemlje. Upravo je svima njima namenjen program podsticaja privrednih aktivnosti – konkretno do 10.000 evra u dinarskoj protivvrenosti bespovratno za sve mlade ljude od znanja i umeća koji imaju registrovane preduzetničke radnje. Interesovanje je bilo ogromno, stigle su čak 72 prijave iz 23 okruga. Jedna lokalna samouprava može da dobije do 3,6 miliona dinara.

Novac za preduzetnike je već stigao u 14 opština Srbije. Sada je na njima da to utroše na valjan način tako što će unaprediti različite vrste proizvoda i usluga, a posebno one koje manjkaju žiteljima sela Srbije. Za vredne zanatlije to znači bespovratna pomoć do 1,2 miliona dinara.

Mladost se vraća na selo: Dobitnici 2000. kuće Ministarstva

Reč je o samostalnim trgovinskim radnjama, radionicama za popravku

poljoprivrednih mašina, frizerskim i svim drugim radnjama... Više od 40 mladih preduzetnika dobiće bespovratnu finansijsku pomoć države Srbije. Ima ih svuda...Koliko to znači lokalnim samoupravama, vidljivo je u izjavi predsednika opštine Vladičin Han Gorana Mladenovića: “u našim selima registrovano je oko 100 preduzetnika, pa nas raduje što je najavljen nastavak projekta sledeće godine.”

U ovoj godini za tu namenu dodeli smo bespovratno 50 miliona dinara, a za sledeću 2025. odredili smo veći iznos.

Da li će uslovi prijave za bespovratna sredstva biti pojednostavljeni u 2025. godini i planirate li uvođenje digitalne prijave?

Ministar Krkobabić: Uslovi za sve konkurse Ministarstva za brigu o selu su veoma jednostavni i transparentni, a čim se ukaže prilika uvešćemo i sve novine koje mogu dodatno da pojednostave proceduru. Koristim ovu priliku da podsetim da su na čelu naših komisija veoma stručni i delima potvrđeni ljudi. U timu Ministarstva za brigu o selu su: akademik Dragan Škorić, prof. dr Zorica Vasiljević – zadrugarstvo, prof. dr Nebojša Bojović i prof. dr Dalibor Pešić – mobilnost, rektor Beogradskog univerziteta prof. dr Vladan Đokić i agroekonomista Milan Prostran – kuće, pesnik Ljubivoje Ršumović – Miholjski susreti sela, prof. dr Budimir Sudimac – domovi kulture...

Da li mislite da je dovoljno mladima ili, generalno, onima koji su razmišljaju o povratku/odlasku na selo samo obezbediti gde će da stanuju i, eventualno, kako da zarađuju za život? Šta je tu još potrebno da uradimo kao društvo, jer i kulturni život nije manje bitan od materijalno obezbeđenog života na selu?

Promo: Ministarstvo za brigu o selu

Ministar Krkobabić: Programom “500 zadruga u 500 sela” oživeli smo zadrugarstvo. Pomogli smo rad i tehnološki razvoj 207 zadruga. U Srbiji je kao odgovor zadrugara, niklo novih 1.100 zadruga. Ali egzistencija i krov nad glavom nisu dovoljni. Vaše pitanje je izuzetno zanimljivo i zadire u oblast socijalne psihologije. Ljudima na selu, i mladima i starijima, nedostaje mesto okupljanja, sabornosti, druženja, mesto za folklor, šah, za pozorišne predstave i filmske projekcije. I nedavno smo objavili sjajnu vest: počinje obnova seoskih domova kulture širom Srbije! Konačno, posle višedecenijske zapostavljenosti odjednom počinje obnova 19 seoskih domova, za čije će renoviranje prosečno biti uloženo po 7,8 miliona dinara. Ponovo će to biti mesta gde pulsira život, mesta gde će se okupiti mladi, ali i najstariji. Mesta gde se ljudi sreću i susreću. Nakon predviđenih radova oko 22.000 žitelja u više od 100 sela ponovo će koristiti te domove.

Zanimljivo je i veoma značajno da će u Ruskom Selu kod Kikinde obnovljeni seoski dom biti središte višenacionalnog druženja, pre svega Srba i Mađara. Pojedina sela, poput Štubika kod Negotina ili Izvarice kod Žagubice, posle višedecenijske pauze dobiće prostor za okupljanje stanovnika, druženje uz edukativne, kulturne i zabavne sadržaje. Žitište će u osveženom objektu u Novom Itebeju održavati i bazare zdravlja, a stanovnici Ostojićeva kod Čoke razradili su plan rada Doma kulture za svih 12 meseci 2025. godine.

Da li planirate obnovu dodatnih domova kulture u 2025. godini i koje zajednice će imati prioritet?

Ministar Krkobabić: Nastavićemo obnovu domova kulture i u 2025. godini sa većim sredstvima. Prioriteti ostaju isti: gravitacioni seoski centri, posebno u pograničnim i nerazvijenim područjima Srbije.

Ove godine je započet i projekat multifunkcionalnih vozila-prodavnica u saradnji sa Poštom Srbije. O čemu se tu radi i kakvi su planovi?

Ministar Krkobabić: Ministarstvo za brigu o selu i Pošta Srbije su na zajedničkom zadatku u cilju boljitka za žitelje svih sela Srbije. Stići ćemo do kućnog praga i u najudaljenijem selu. Ministarstvo će omogućiti nabavku multifunkcionalnih vozila. Drugim rečima, to su pokretne prodavnice sa svim neophodnim namirnicama i robom. Ujedno, to su i bankomati i šalteri za pružanje svih usluga – poštanskih, ali i usluga lokalne administracije. Sve na jednom mestu i dostupno svima.

Promo: Ministarstvo za brigu o selu/Nenad Petrović

Specijalizovana multinamenska vozila biće kupljena iz budžeta Ministarstva za brigu o selu, a Pošta Srbije će ih staviti u funkciju, održavati i njima stizati do najudaljenijih stanovnika sela.

Još od obeležja rada Ministarstva su u Miholjski susreti. Da li ste zadovoljni kako se taj projekat odvija i koliko će opština učestvovati u susretima sela u 2025. godini?

Ministar Krkobabić: I “Miholjski susreti sela” su “zaštitni znak” Ministarstva za brigu o selu. Posle četiri godine uzastopnog održavanja, možemo reći da su postali tradicionalna

Programi su tu, uz volju treba i novca

Ministar Krkobabić: Svih sedam programa koje smo pokrenuli i uspešno realizujemo usmereni su ka depopulaciji sela. Konačno, počeo je proces povratka ljudi iz grada u selo. Za uspešan nastavak

manifestacija i neizostavan deo kulturnog, sportskog i života u kome je sadržana i zavičajna tradicija. Kako ne bih bio zadovoljan kada je za četiri godine na "Miholjskim susretima sela" bilo blizu milion posetilaca, izvođača i takmičara. Širom Srbije, od "salaša na severu Bačke", preko Ljubičeva u Požarevcu pa do Pešterske visoravni ove godine Miholjski susreti bili su otvorena pozornica za retke, posvećene ljude čije su veštine bile gotovo zaboravljene. To su majstori starih zanata, kao što su majstori potkivači konja... a u Maleševu kod Golupca mogli su da zarade gram zlata dnevno ispiranjem zlatonosnog Peka.

započetog, potrebna je jasna politička volja, više novca i posvećenost. Verujem u sklad ta tri elementa, koji će omogućiti da se uslovi u selima približe onima koji su u gradovima.

Promo: Ministarstvo za brigu o selu/Tamara Pavišić

U jeku najvećih pritisaka i pune izolacije buknuili su Miholjski susreti sela u Velikoj Hoči kod Orahovca. Ko je pratio susrete u Ogaru kod Pećinaca mogao je da sazna šta je šatvorisanje (rezbarenje tikvica, delo pastira), a u Višnjicevu kod Šida mogao je da vidi kako je plesati sa dunjom koju parovi drže čelima. Miholjski susreti sela daju odgovor na "hiljade pitanja": da li znate šta je potpečenka iz dobričkog kraja (nalikuje piti, a podseća na tortu od kora, sira i kajmaka), koliko sela povezuje Drinu, odakle je krenuo "zvižduk u osam"... Bogatstvo i raznolikost Srbije ogleda se na Miholjskim susretima sela, o kojima je čuveni pesnik Ljubivoje Ršumović, deo tima MBS, rekao "Da Evropa čuje cela za Miholjske sureta sela".

Ta manifestacija postaje ponos mnogih sela i lokalnih samouprava širom Srbije. Samo u 2024. godini okupila je 250.000 učesnika i posetilaca iz 1.500 sela u 113 opština širom Srbije. Broj učesnika povećava se svake godine. Što se novina tiče, sami izvođači na svoj originalan način dodaju nove zanimljive sadržaje.

TAGOVI:

KUĆE NA SELU

MINISTARSTVO ZA BRIGU O SELU

MILAN KRKOBABIĆ

MIHOLJSKI SUSRETI SELA

SUBVENCije